

Flesberg kommune
v/ Teknikk, plan og ressurs
3623 LAMPELAND

ARKIV

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo	
Saksb. liv	Kopi 09 NOV. 2005
Ark: 0631-90	
Saksnr: 05/19789	Dok.nr.: 1

BEKJORDEN, GNR. 90 BNR. 8, OG KAMPESTAD, GNR. 91 BNR. 1, LYNGDAL, FLESBERG KOMMUNE REGULERINGSPLAN, RAPPORT FRA KULTURMINNEREGISTRERING

Kulturminner fra forhistorisk tid

Ovennevnte planområde er nå arkeologisk registrert. Det er påvist kulturminner i området. Det ble funnet en brønn som vi mener er fra nyere tid. I tillegg ble det funnet 8 røysler på en kolle, se vedlagte rapporter. Røysene ble først tolket som rydningsrøysler, men vi er nå kommet til at det kan være gravrøysler. Røysenes beliggenhet med god utsikt over bygda og til gårdene rundt kan tyde på at det er graver. I tillegg er røysene overgrodd med mose som kan tyde på at de har høy alder. Vår faglige vurdering i denne saken er at det med stor sannsynlighet er automatisk fredete kulturminner jfr. kulturminneloven § 4. Så lenge det motsatte ikke kan bevises, er vår faglige vurdering at området som er avmerket på kartet for tomt 10 må legges ut som spesialområde med formål bevaring jfr. plan- og bygningsloven § 25.6. Dette området kan ikke bebygges.

Det bør framgå av kommunens vedtak at dersom det under anleggsarbeidet skulle framkomme automatisk fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og utviklingsavdelingen i fylkeskommunen varsles, jmf. kulturminneloven § 8.2.

I forbindelse med registreringen ble det totalt brukt 22,5 arbeidstimer à kr 580,-. Faktura på kr 13.050,- vil bli sendt fra regnskapsseksjonen snarest.

Nyere tids kulturminner

Kulturvernkonsulent Jørn Jensen var på befaring 17. oktober. Se også vedlagte befarringsrapport.

Lyngdal kirkebygd er med i nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Etter registrering av noen utvalgte botaniske lokaliteter er det gitt svært høy botanisk verdi, mens det er gitt høy kulturhistorisk verdi. Samlet sett vurderes Lyngdal kirkebygd til å ha regional verdi.

I vestre del av planområdet ligger boligeiendommen Solhøi. Den blir ikke berørt av utbygging. Bolighuset er typisk for mellomkrigstidas byggeskikk, med elementer av funksistil. Det står i tilnærmet original stand og har en viss verneverdi.

Arealet på vestsida av veien opp til Bekjorden har vært innmark, men er preget av gjengroing og seinere noe hogst. Her er enkelte rydningsrøysler som ligger ganske skjult i terrenget og ikke utmerker seg på noen måte. Nærheten til kirken og det verdifulle kulturlandskapet rundt gjør at det må tas spesielle hensyn ved utforming av bebyggelse og andre inngrep i terrenget, men nybygg i dette området må kunne aksepteres. Her er allerede et nyere bolighus, typisk for 1900-tallets siste tiår, med valmtak og sokkeletasje, uten noen

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse
Postmottak@bfk.no

Telefon
32 80 85 00
Internett
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregistre
NO 964 951 373

Vår dato
02.11.2005

Vår referanse
03/02158-8

forbindelse med lokal byggeskikk. Til tross for manglende tilpasning til stedegen tradisjonell byggeskikk ligger huset fint i terrenget når en kommer ovenfra. På nedsida er det en rundt 3 meter høy fylling av stein, som er svært skjemmende når en oppholder seg i det planlagte byggeområdet nedenfor. Dersom dette tiltaket er omsøkt og godkjent av kommunen er dette etter vår mening uheldig.

Veien fra fylkesvei 63 oppover mot Bekjorden er relativt ny. Den er sprengt ned i terrenget og deler planområdet i to. Veien har dårlig tilpasning til terrenget.

Øst for veien til Bekjorden er det en blanding av skog og tidligere innmark. Nærmest gårdsveien opp til Kampestad er det fortsatt ganske åpent, med et par rydningsrøyser, mens det rundt bedehuset er furuskog. Mellom bedehuset og tunet på søre Bekjorden er det også relativt åpent. Det er positivt at det sistnevnte området skal reguleres til jord- og skogbruk. Bebyggelse for nær tunet på søre Bekjorden hadde vært uheldig. De tre planlagte bolighusene sørøst for bedehuset kan sikkert plasseres på en god måte i terrenget.

Lyngdal bedehus er en verneverdig bygning, en god representant for forsamlingshus fra første halvdel av 1900-tallet, og står i tilnærmet original stand. Vi vil anbefale at det reguleres til bevaring.

Øst for veien opp til Kampestad er det en mindre kolle med flere røyser. Et par av dem er helt klart rydningsrøyser, de andre kan være gravrøyser. Selve kollen bærer ikke preg av å ha vært oppdyrket noen gang, steinen har derfor neppe kommet herfra. Enga på oversida må ha blitt ryddet for stein, kanskje i flere omganger. Det ligger ikke rydningsstein verken i jordekanten eller i skråningen opp mot toppen av den lille kollen. Dette kan tyde på at steinen er gravd ned eller fraktet vekk. Stein fjernet fra engas ved maskinell rydding kan ikke ha blitt plassert på kollen på grunn av vanskelig framkommelighet, og det virker usannsynlig at stein som er ryddet manuelt er lagt på toppen av kollen og ikke nærmere det oppdyrka arealet.

Røysene ligger i naturlige omgivelser, i skogsmark, på en kolle med flere store furutrær. Landskapet er typisk for Lyngdal kirkegrend, med en blanding av engarealer og skog. Røysene er viktige landskapselementer, og har både opplevelsesverdi og kildeverdi. Med en enkel tilrettelegging, kanskje et skilt, kan historien formidles på en god måte.

Da Lyngdal kirkebygd er et verdifullt kulturlandskapsområde er det av stor betydning at bebyggelsen plasseres og utformes slik at kvalitetene i kulturlandskapet ikke blir forringet. Vi synes at reguleringsbestemmelsene ivaretar disse hensynene.

Med hilsen

Inger Liv Gøytillund e f
Kulturvernleder

Jørn Jensen
Kulturvernkonsulent

Vedlegg:

- 1 Rapport fra kulturminneregistrering nyere tid
- 2 Rapport 1 arkeologi
- 3 Rapport 2 arkeolog

Vår dato
02.11.2005

Vår referanse
03/02158-8

Kopi til:

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Fylkesmannen i Buskerud

Kulturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Postboks 4197, 3005 DRAMMEN

Postboks 1604, 3007 DRAMMEN

Postboks 6762 St.Olavspl., 0130 OSLO

Lisbeth Kaas Ambrosen Utviklingsavdelingen

Vedlegg til: 03/02158-8

ARKIV

Vedlegg	1	Tilhører
Sak	05/19784-1	

Rapport for kulturminneregistrering

I forbindelse med:

Reguleringsplan for Lyngdal - Bekjorden/Kampestad.

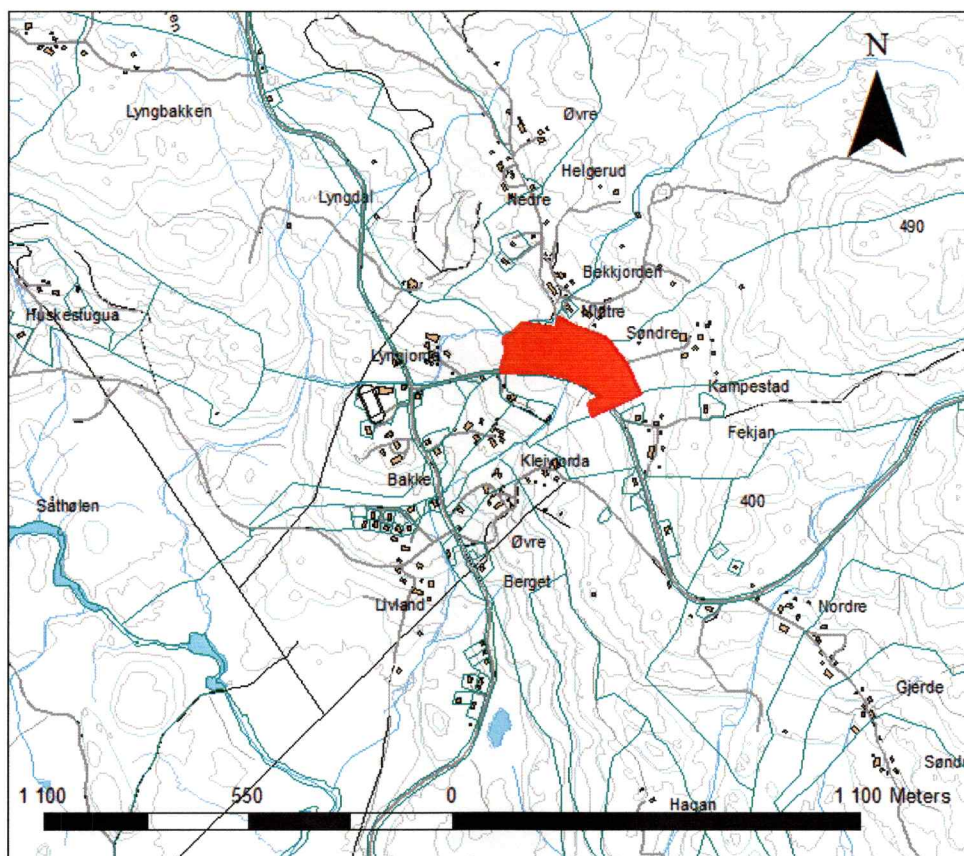
Buskerud fylkeskommunes saksnr: 03/02158

Flesberg kommune

Gnr. 90/8 og 91/1 og 5

Morten Olsen 09.09.2005

Fylke:	Buskerud
Kommune:	Flesberg
Gnr/Bnr/Navn:	Gnr. 90/8 og 91/1 og 5
Saksnummer:	03/02158
Gjelder:	Reguleringsplan for Lyngdal-Bekjorden/Kampestad
Kartreferanser:	BX 045-5-4
Utført dato:	06. og 07.09.2005
Utført av:	Morten Olsen. Buskerud fylkeskommune, utviklingsavdelingen
Vedlegg:	

Formål med og bakgrunn for undersøkelse:

I forbindelse med reguleringsplan for kommune, ble det utført en arkeologisk registrering av området for å etterse at planene ikke kommer i konflikt med kulturminneloven om vern av automatisk fredete kulturminner.

Tidsbruk og bemanning:

Undersøkelsene ble utført den 06. og 07.09.2005 av arkeolog Morten Olsen. Og arbeidet inkludert rapport og 1 time forarbeid av saksbehandler hadde en total varighet av 22.5 timer.

Tidligere arkeologiske registreringer:

Det er ikke tidligere registrerte kulturminner i planområdet (jf brev av Inger Liv Gøytill Lund (Kulturvernleder i Buskerud Fylkeskommune) til Flesberg kommune datert 16.08.2005).

Topografi:

Planområdet ligger mellom jordbruksarealet til Bekkejorden i nord og øst, jordbruksareal tilhørende Lyngjorda i vest og Fylkesvei 63 med jordbruksareal og Lyngdal kirke i sør. Ut fra plasseringen av rydningsrøysene, som ligger i utkant av eksisterende jorder, ser det ut til at planområdet har vært et randområde med hensyn til jordbruk. I dag er nesten hele området tilvokst med kratt og tett vegetasjon.

Eksempel på kratt og tett vegetasjon.

Metode:

Det ble under undersøkelsen benyttet 1 registreringsmetode:

1. Visuell overflatebefaring.

Formålet med denne metoden er å søke etter strukturer synlig på overflaten, og se etter egnede steder for videre undersøkelser for bl.a. sjakting med gravemaskin og prøve-stikking.

Undersøkelseresultat:

I undersøkelsen ble det registrert 19 røyser. Disse ligger i utkanten av eksisterende jordbruksområder, og strekker seg således i en halvbue i den nordlige halvdel av planområdet. Grunnlaget for tolkning av noen av dem til nyere tid er denne plasseringen i forhold til

eksisterende jorder, at de er oppbygd av større stein (et resultat av bruk av traktor for rydding av stein), og at de i liten grad er tilgrodd (struktur 1, 3-10 og 12-22). Det ble også registrert en haug med ukjent funksjon, og som antagelig er natur (struktur 2) og en brønn (struktur 11). Røysene er stort sett intakt, med unntak av struktur 1 som er delt i to. Videre vil jeg bruke litt tid til å beskrive struktur 2, som er en liten forhøyning på en morenerygg. Denne er antagelig natur, men bør kanskje undersøkes nærmere. Siden denne lå inne i en hage ble det ikke gravd i den. Haugen er sirkulær, 4 m i diameter og 0.5 m høy. Når morenhaugen ble undersøkt viste den seg å inneholde grus, mens toppen bestod av stein/heller som lagde en hul klang ved jordborstikking. Enten er dette natur eller så bør den ses i sammenheng med en betongbygd brønn eller undergrunnsbygning 2 m lengre øst.

Haug av ukjent funksjon.

Detaljebilde av haugen.

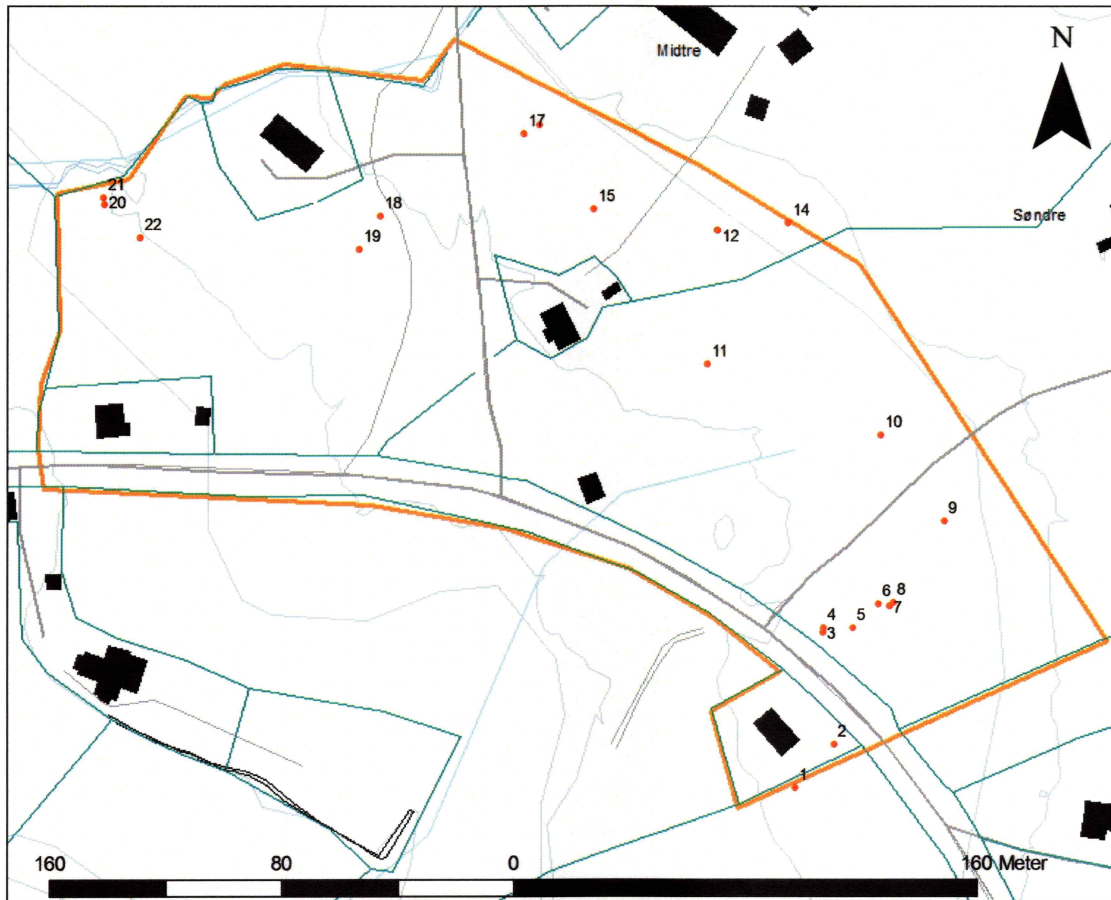
Nedgravd hus/brønn.

I tillegg til "struktur" 2 og overfor omtalte røyser, ble det registrert en nyere tids brønn lagd i betong ca. 60 m nordøst for forsamlingslokalet.

Eksempel på røys.

Nr.	Tolkning:	Mål	Orientering	GPS-posisjon ± 5 m:
1	Røys	8 x 3 m	Øst-Vest	529804/6641541
2	Haug	4 m i diameter		529818/6641556
3	Røys	2 m i diameter		529814/6641595
4	Røys	7 x 4 m	Nordvest-Sørøst	529814/6641596
5	Røys	3.5 x 1.6 m	Øst-Vest	529824/6641596
6	Rrøys	2.5 i diameter		529833/6641605
7	Røys	15 x 6 m	I bue fra Øst mot Sør	529837/6641604
8	Røys	3.5 x 2 m	Nord-Sør	529838/6641605
9	Røys	8 x 4.5 m	Øst-vest	529855/6641633
10	Røys	4 x 2 m	Nord-Sør	529834/6641663
11	Brønn	1.2 m i diameter		529774/6641688
12	Røys	6 x 3.5 m	Nord-Sør	529777/6641734
13	Se 14	Se 14	Se 14	Se 14
14	Røys	3 m i diameter		529802/6641736
15	Røys	3 m i diameter		529734/6641741
16	Røys	4 m i diameter		529716/6641770
17	Røys	4 m i diameter		529710/6641767
18	Røys	4 m i diameter		529661/6641739
19	Røys	2.5 m i diameter		529653/6641727
20	Røys	10 x 7 m	Øst-Vest	529566/6641743
21	Røys	1.5 m i diameter		529565/6641745
22	Røys	10 x 3	Nord-Sør	529578/6641731

Vedlegg til: 03/02158-8

Notat fra befaring 20/10-2005

Reguleringsplan for Bekjorden 90/8, Kampestad 91/1 i Lyngdal, Flesberg kommune

Planområdet ble arkeologisk registrert av Morten Olsen 6. og 7. september 2005 (se egen rapport). Området ble befart i forhold til nyere tids kulturminner av Jørn Jensen 17. oktober 2005. Jørn Jensen satte spørsmålstegn ved de registrerte rydningsrøysene i planområdets sørøstlige kant, røysene nr 3-8. Undertegnede foretok derfor en kontrollregistrering av disse røysene med formål å avklare om dette er rydningsrøys eller gravrøys.

De aktuelle røysene ligger på en kulle, og fra stedet er det godt utsyn mot S og SØ. Lyngdal kirke kunne vært sett dersom ikke en tett granskog stod i veien. NØ for kollen er det dyrka mark som skråner ned mot denne kollen.

Ett fellestrekk for nesten alle røysene er at de består både av bruddstein og rundkamp og stein i alle størrelser fra ca 0,2m i dia til 1,0m i dia. Steinene er svært mosegrodd, noen tildels overtorvet. Jeg er altså ikke enig i Olsen sin merknad om at disse aktuelle røysene er lite tilgrodd, selv om det er noe forskjeller på røysene i så måte. Beliggenheten av disse røysene er et av argumentene for å se på dem som gravrøys. Dersom det er rydningsrøys, har det blitt investert mye arbeid i å legge dem oppå bergkollen, framfor å legge dem nederst og i kanten av dyrka mark nord for kollen.

De enkelte røysene (se kartvedlegg):

Nr 3 Ligger ytterst på kollen mot S. I S-kant av røys ligger det tre større stein som synes å skulle støtte opp om mindre stein som er lagt inn til disse i N-kant. Røysa er lav, nærmest flat, og 2m i diameter. Det er vanskelig å se på røys nr 3 som noe annet enn rydningsrøys.

Nr 4 Uklar form, men langstrakt. Høyde opptil 1,0m. Røys nr 4 består som nevnt av uensartet stein. Dersom dette er en gravrøys, må den være sterkt utkastet/plyndret. Røysen har en svært god beliggenhet som gravrøys.

Nr 5 Noe uklart hvilken røys dette er. I det området hvor denne skal ligge, er det egentlig 3 ulike røys, og hvor ingen stemmer helt med målene oppgitt i rapporten til Olsen. Det tre røysene får her nr A, B og C.

A Sirkulær røys, diameter 3,0m, høyde 0,5m. Mye mose/blader/kvist dekker steinene, så det er vanskelig å se hva slags stein som denne røysa består av. Kan være en gravrøys.

B Sirkulær røys, diameter 0,5m, høyde 0,5m. Mye mose/blader/kvist dekker steinene, så det er vanskelig å se hva slags stein som denne røysa består av. Kan være en gravrøys.

C Lang røys, 8x2m, høyde 0,5m. Også denne inneholder uensartet stein. Kan være en gravrøys som er delvis utkastet.

Nr 6 2,5m i diameter, men uklar avgrensning, høyde 0,3m. Bevokst med mye mose/lyng. Kan være en gravrøys som er utkastet

Nr 7 Denne røysa dekker hele kollen høyeste punkt. Den har ingen klar avgrensning, men den måler i hvert fall 23x17m. Det er likevel ikke sikkert man skal se på dette som en røys, selv om det er mulig å se på den som en svært utkastet/plyndret røys. Det kan også ha vært flere røys som er utkastet/plyndret. Det er også mulig at det her er fylt på rydningsstein oppå opprinnelig/e gravrøys/er. Det synes også å være svært mye stein naturlig på denne delen av kollen, men disse er helt overtorvet.

Nr 8 3,5x2m, høyde 0,3m. Det er vanskelig å se på røys nr 8 som noe annet enn rydningsrøys.

Diskusjon:

Beliggenheten av disse røysene gjør at de kan vurderes som gravrøys. Noen av røysene har også en form som ikke motsier dette. Andre røys har dog en form som ikke minner om gravrøys, men som stein som er tilfeldig lagt opp ved rydding av dyrka mark. Steinene er ikke lagt opp i nyere tid, og jeg tviler på at disse er resultat av traktorrydding. Dersom det er rydningsrøys er det mer sannsynlig brukt hest og kjerre, eller ren menneskelig

1 1

muskelkraft. Det er kanskje graden av uensartet stein som får meg til å vurdere disse mer sannsynlig som rydningsrøyser enn gravrøyser. Det er likevel noe underlig at man har lagt rydningsstein oppå kollen.

For å sammenligne så jeg også på røys nr 9, 10, 12 og 14 i Olsens rapport. 9, 10 og 14 består også av uensartet stein, men disse bærer mye mer preg av rydningsrøyser knyttet nærmere til dyrka mark. Røys nr 12 er dog mer lik de over nevnte ved at den ligger på det høyeste punktet på en liten kulle, omkranset av dyrka mark. Beliggenheten kan altså tale for en gravrøys, men likevel er det her mer nærliggende å tenke på rydningsrøys. Sett i en slik sammenheng, at rydningsrøyser i dette området helst blir lagt på en bergkulle i god avstand fra dyrka mark, kan de over nevnte røysene passe inn i et slikt bilde.

Lars Groseth
21.10.05

Vedlegg til: 03/02158-8

BEFARINGSRAPPORT

BEKJORDEN SØRE, GNR. 90 BNR. 8, KAMPESTAD, GNR. 91 BNR. 1 M.FL. LYNGDAL, FLESBERG KOMMUNE

Befaring foretatt 17.10.2005.

Befaringen ble foretatt i forbindelse med reguleringsplan.

Til stede: Jørn Jensen, kulturvernkonsulent i Buskerud fylkeskommune

Beskrivelse av eiendommene:

Planområdet ligger N og NØ for Lyngdal kirke, i hovedsak på N-sida av fylkesvei 63.

Vi deler inn området på følgende måte:

1. Solhøi 90/13. Utskilt fra Bekjorden søre 90/8 i 1938. Boligeiendom helt inntil fylkesveien, 100 meter N for Lyngdal kirke. Bolighus trolig bygd i slutten av 1930-åra. Halvannenetasjes bygning kledd med faspanel, med funkisvinduer. Taket legges om nå. Original stand. Uthus, sannsynligvis fra samme periode. Garasje kan være noe nyere. Lite endra.
2. Bekjorden søre 90/8, vestre del. Dette arealet ligger i en slak S-vendt bakke på V-sida av veien opp til Bekjords-gårdene og videre mot N. Den nåværende veien ligger delvis lavere enn terrenget, den gamle veien litt lenger V. Her er enkelte spredte trær, men det er hogd en del. Mye grasvegetasjon, vanskelig å få inntrykk av markslaget. Arealet er vist som eng på ØK, kan ikke ha vært holdt i hevd på minst 20 år. Enkelte rydningsrøyser.
3. Boligtomt Lyngdal 90/20. Eiendommen er utskilt fra Bekjorden søre 90/8 i 1989. Stort bolighus i en etasje med sokkeletasje. Valmtak. Fylling av stein opp til ca. 3 meters høyde på nedsida av huset.
4. Bekjorden søre 90/8, østre del. Dette arealet ligger i en slak S-vendt bakke på Ø-sida av veien opp til tunet, og nedenfor tunet. Her er en del trær, det har vært noe hogst. Arealet er dels vist som eng på ØK, noe skog NØ for bedehuset. Har ikke vært brukt som eng på minst 20 år. Enkelte rydningsrøyser.
5. Lyngdal bedehus 90/12. Utskilt fra Bekjorden søre 90/8 i 1932. Enetasjes bedehus i upanelt tømmer, med trefags empirevinduer, krum sementstein på taket, støpt mur. Original stand. Uthus i bindingsverk kledd med låvepanel, pulttak tekt med bølgeblikk. Enkelte furutrær nær innpå.
6. Kampestad 91/1, vestre del. Arealet ligger V for gårdsveien, i hellende S-vendt terreng. Her er noe skog, men tidligere innmark i S og Ø, ennå ganske åpent. Ned mot veien er det et bolighus (SEFRAK 0631-110-052) og et uthus. Bolighuset er kalt Bjerkestugo. Det er en halvannenetasjes bygning med sinklafta tømmer nede, to rom og en svalgang langs søndre langvegg. I 2. etasje bindingsverk kledd med faspanel. Empirevinduer. Sveitserstilstak tekt med bølgeblikk. Står på en støpt mur. Huset sto opprinnelig på Kampestadsetra, flytta hit rundt 1920.
7. Kampestad 91/1, østre del. Dette arealet består av en mindre kolle dekt av furuskog, med mer åpne arealer mot innmarka til Kampestad på N- og Ø-sida. På kollen er det flere røyser av både større og mindre stein. Røysene er konsentrert til toppen av kollen, ligger ikke i jordekanten eller i hellingen ned mot innmarka.

BEFARINGSRAPPORTEN ER SKREVET AV KULTURVERNKONSULENT
JØRN JENSEN, BUSKERUD FYLKESKOMMUNE 17.10.2005

